

ZAVIČAJNA BAŠTINA I ODRŽIVI RAZVOJ

– Oživjeti baštinu pa živjeti od nje

Mrkonjić, A. (ur.), Književni krug, Split (2012.), 260. str.

Zbornik radova “Zavičajna baština i održivi razvoj – Oživjeti baštinu pa živjeti od nje” izašao je povodom pete jubilarne znanstveno-stručne konferencije pod nazivom “Zavičajna baština, edukacija i održivi razvoj”. Konferencija je održana 6. prosinca 2012. u Dugopolju na inicijativu i uz podršku Udruge za očuvanje zavičajne baštine “Slivno”, Odjela za pedagogiju Sveučilišta u Zadru te Općine Dugopolje, a pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske, Splitsko-dalmatinske županije te supokroviteljstvom Sveučilišta u Zadru.

Cilj konferencije je, kako kaže glavni urednik zbornika i organizator konferencije, prof. dr. Anđelko Mrkonjić, “na znanstvenostručnoj paradigmi promišljati i istraživati prirodne i društvene fenomene ovog područja u njihovoj cjelovitosti u sinergiji održivog razvoja, kvalitete i kulture življenja, očuvanju zavičajnog i nacionalnog identiteta, itd.” Aktualiziranjem navedene tematike i sustavnim istraživanjem iste doprinosi se osvješćavanju važnosti zavičajne baštine, njene zaštite i valorizacije prije svega putem odgoja i obrazovanja, a sve to u službi održivog razvoja, ne samo na lokalnoj razini, već i državnoj i međunarodnoj.

Peti jubilarni zbornik radova, na određen način sumira sveukupna znanja i postignuća u kontekstu proučavanja Zabiokovlja sa stajališta različitih znanstvenih disciplina (pedagogija, biologija, arheologija, povijest, antropologija, gospodarstvo, turizam itd.). Analogno tome, koncepcija ove publikacije se u određenoj mjeri razlikuje od prethodne četiri na način da je tematski podijeljena na dva dijela.

Prvi dio, kojem prethodi predgovor glavnog urednika zbornika prof. dr. Anđelka Mrkonjića, sadrži tri poglavlja: **Zavičajna baština, Edukacija i Održivi razvoj**. Unutar navedena tri poglavlja nalazi se 15 autorskih priloga i jedan učenički projekt, a koje su djelo 24 domaća autora (K. Elez, S. Tonković, B. Jukić, I. Vigato, D. Zeljko

Selak, M. Vuković, I. Bodrožić, M. Parlov, A. Čondić, M. Škarić, N. Maras, V. Rosić, J. Caktaš, M. Maretić, Z. Mimica, F. Strikić, T. Klepo, J. Gugić, M. Radunić, M. Razović, A. Bakarić, S. Pivčević, A. Mandić, D. Mikulić) te učenika i nastavnika osnovnih škola Oca Petra Perice iz Makarske i Silvija Strahimira Kranjčevića iz Lovreća.

U prvom poglavlju pod nazivom **Zavičajna baština** upravo se analizira zavičajna baština i to na teorijskoj i praktičnoj razini kroz priloge o pojmu zavičajne baštine, glaziranoj keramici iz muzeja u Imotskom, jamama i špiljama oko Imotskog polja, glagoljskim oporukama s područja zadarskih otoka (ne uključuje područje Zabiokovlja, ali obuhvaća aspekt zavičajne baštine), običajima i događajima na području Vrdola te na kraju kroz prilog o magarcu kao zaboravljenom simbolu Zabiokovlja.

U današnjem svijetu ubrzano se događaju promjene u svim područjima života, a time se mijenja i mentalni sklop odnosno vrijednosni sustavi u društvu. Društvene promjene kao što je globalizacija, utječu na ukidanje različitih ograničenja koja su sputavala čovjeka i društvo da se u potpunosti realiziraju. S druge strane, u kontekstu tih promjena, propagira se unificiranost koja ugrožava specifičnosti kultura, nacija, zavičaja.

Prostor Hrvatske nisu zaobišli ovi procesi, stoga je važno ne samo promišljanje o identitetu, zavičaju, baštini već i usmjereno pedagoško djelovanje. Kako pedagoški djelovati u cilju očuvanja identiteta, zavičaja i baštine raspravlja se u drugom poglavlju zbornika po nazivnom **Edukacija kroz baštinu za baštinu i etno biserje**. Već u prvom prilogu se analiziraju mogućnosti očuvanja identiteta putem edukacije, na što se nastavlja prilozi o sociomuzeološkoj edukaciji pripadnika lokalne zajednice u cilju revitalizacije kulturnog identiteta te o inovativnim pristupima poučavanja u području ekološkog odgoja i obrazovanja; potom dva priloga koja ističu važnost komunikacije u procesu edukacije te dva priloga koja tretiraju specifične aspekte srednjeg strukovnog obrazovanja, i to poljoprivrednog školstva kroz povijest te obrazovanja za potrebe razvoja turizma. Poglavlje se zatvara prikazom učeničkog projekta "S obe bande Bijakove" koje predstavlja etno biserje osnovnih škola Oca Petra Perice iz Makarske i Silvija Strahimira Kranjčevića iz Lovreća.

U trećem poglavlju naziva **Održivi razvoj** nalaze se dva priloga koja se bave problemom valorizacije baštine kroz razvoj turizma. U prvom radu se analiziraju potencijali turizma u revitalizaciji ruralnih područja u cilju očuvanja zavičajne baštine, dok drugi rad stavlja upravo naglasak na kulturnu baštinu kao jedan od preduvjeta razvoja ruralnih područja.

Budući da se radi o jubilarnom petom zborniku radova i ujedno kruni zajedničkog desetogodišnjeg znanstveno – stručnog rada brojnih eminentnih stručnjaka u području proučavanja Zabiokovlja, prof. dr. Anđelka Mrkonjića ujedno i voditelj

projekta “Zavičajna baština i održivi razvoj Zabiokovlja” u drugom je dijelu pripremio završno izvješće koje se sastoji od sumarnog pregleda cjelokupnog sadržaja projekta, tabelarnog prikaza autora i radova u zbornicima te etno biserja, odnosno projekata pojedinih škola Zabiokovlja. Kako bi se ukazala zahvalnost za doprinos realizaciji projekta, u sklopu konferencije također su dodijeljena i priznanja istaknutim stručnjacima i autorima.

Peti zbornik radova završni je zbornik koji nas podsjeća i na važnost prethodna četiri jer zajedno čine cjelinu ne samo sakupljenih znanja, već i nastojanja da se revitalizira prostor Zabiokovlja te da se zaštiti i valorizira zavičajna baština tog kompleksnog, ali izuzetno vrijednog područja. Velika važnost zbornika, a time i projekta je u tome što se otvorio prostor za istraživanja te promišljanja o važnosti drugih zavičaja i baštine u globalu, odnosno duhovnim i materijalnim dobrima kojima Hrvatska obiluje.

Katija Elez. *mag. philol. ital. i paed.*